

ĐỀ BÀI
PHÂN TÍCH BÀI THƠ
Sóng
CỦA XUÂN QUỲNH.

Bài làm

Từ xưa, các thi nhân đã lấy sóng để diễn tả những xôn xao dào dạt trong lòng ngực trẻ. “Sóng tình dường đã xiêu xiêu” (*Truyện Kiều*). Những con sóng lòng ấy đã làm nên biết bao thiên tình sử thơ mộng và cũng không ít khi nó phá vỡ bờ giới hạn dim đắm thuyền ai!

Xuân Diệu cũng đã làm sóng để vờ vập, hối hả, nồng nàn, cuồng si... Sóng Xuân Diệu quả là sóng tu mi nam tử!

Sóng Xuân Quỳnh rất phụ nữ! Dữ dội đầy mà lại dịu êm, ồn ào mà lặng lẽ lắng sâu! Xin đừng nghĩ nó dịu lép một bề phẳng lặng. Sóng quyết tìm ra tận bề khi con sông đòi, con sóng tình đòi bờ chật hẹp. Tam tứ núi cũng trèo là thế, thất bát sông cũng lội là thế, cửu thập đèo cũng qua là thế! Ôi! Tình yêu của tuổi trẻ! Muôn đời như thế! Xưa và nay! Làm sao mà cắt nghĩa nổi? Mà tội gì lại cắt nghĩa? Ai đại gì mà đưa con tim nguyên vẹn, lạnh lặn của mình lên bàn giải phẫu? Hãy cứ để tự nó hát lên bài ca yêu thương ngọt ngào, tuyệt vời đắm say, tuyệt vời hạnh phúc, dù bông bột, dù lắng sâu!

Nét đẹp của tình yêu Xuân Quỳnh, của người phụ nữ Việt Nam là ở chỗ nó không khao khát mong lung cho riêng mình, vì riêng mình. Nó khao khát hướng tới một địa chỉ cụ thể, nhất định: “Trước muôn trùng sóng bể, Em nghĩ về anh, em”; nghĩ về em như “... con sóng nhớ bờ/Ngày đêm không ngủ được!” và “Lòng em nhớ đến anh/Cả trong mơ còn thức!”.

Một tình yêu tha thiết mà tình thế là cùng! Thường thường yêu thì mê, si mê. Nhưng Xuân Quỳnh trong “mơ còn thức”, còn tỉnh để hiểu mình, để hiểu anh!

Tôi nghĩ mãi về câu thơ:

Dẫu xuôi về phương Bắc

Dẫu ngược về phương Nam.

Xuân Quỳnh mơ hay thức mà nói ngược vậy? Người Việt ta vẫn nói “ngược bắc, xuôi nam”, hoặc “xuôi nam, ngược bắc” chứ có ai nói “xuôi bắc, ngược nam”? Nhưng mà thôi, xuôi ngược mất phương hướng không gian vật chất thì có sao đâu? Chỉ cần một hướng lòng mình, chỉ biết “hướng về anh – một phương” là đủ!

Thủy chung, hai chữ ấy như trăm ngàn con sóng, con sóng nào chẳng tới bờ?

Vì thủy chung nên tin tưởng hay vì tin tưởng mà thủy chung?

Cuộc đời tuy dài thế

Năm tháng vẫn đi qua

Như biển kia dẫu rộng

Mây vẫn bay về xa...

Thì tình yêu của em tại sao lại không đi qua tất cả?

Yêu là ước muốn: anh muốn thành mây... anh muốn thành gió...

Em muốn là ngọn lửa... Chàng thi sĩ dở hơi trong *Số đỏ* của Vũ Trọng Phụng mà còn ước làm cánh hoa rơi cho gót nàng giày xéo! Dù sao cũng là một thiện chí hiển dăng!

Xuân Quỳnh lúc tỉnh táo nhất trước biển lại muốn làm sóng, không phải sóng thần, sóng lớn mà là:

*Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ
Giữa biển lớn tình yêu
Để ngàn năm còn vỗ.*

Em sẽ mãi nhỏ bé giữa cuộc đời để sống mãi với biển lớn thương yêu nhỏ nhẹ, rộn ràng, vỗ về cho hạnh phúc đôi ta! Khiêm nhường mà khôn ngoan biết bao! Giọt nước sẽ không bao giờ cạn khi nó biết hòa vào biển cả. Trái tim Xuân Quỳnh đập cùng nhịp lớn tình yêu của người phụ nữ Việt Nam.

Sóng và em, tuy hai mà một, như hình với bóng, có khi mát mẻ sớm chiều tách đôi, ngả dài để khi nồng nàn rực lửa trưa tròn bóng nhập.

Hơn ai hết Xuân Quỳnh tìm thấy tình yêu tha thiết, thủy chung, khiêm nhường khao khát của mình trong hình tượng sóng!

*Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế.*

Đó cũng là ước vọng của mỗi chúng ta!